

Positionspapir vedrørende
P+'s investeringer indenfor
solenergi med mulige
forbindelser til tvangsarbejde i
Xinjiang-regionen

Positionspapir vedrørende P+'s investeringer indenfor solenergi med mulige forbindelser til tvangsarbejde i Xinjiang-regionen

P+'s arbejde med

menneskerettigheder

P+ arbejder målrettet for at skabe det størst mulige afkast og samtidig være en ansvarlig investor. Hensynet til menneskerettigheder vægtes højt i P+ og indgår som en integreret del i vores arbejde med ansvarlige investeringer. I P+ ønsker vi at give vores medlemmer et større indblik i, hvad deres pensionsmidler investeres i. Dette indblik giver vi blandt andet ved at være transparent omkring vores tilgang til ansvarlige investeringer og de svære dilemmaer og prioriteringer, som vi løbende står overfor.

Dette positionspapir skal ses som et led i øget transparens og som god praksis i overensstemmelse med bl.a. FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv.

P+ ønsker at være transparent omkring porteføljeselskaber, som direkte eller gennem deres forsyningskæder har mulige forbindelser til tvangsarbejde i Xinjiang-regionen i Kina.

Positionspapiret fokuserer på selskaber med aktiviteter indenfor solenergi, da kortlægninger har vist stor risiko for brug af tvangsarbejde i forsyningskæderne for solceller.

Opfølgning oktober 2024

P+ påbegyndte i august 2022 en kortlægning af vores likvide og illikvide investeringer indenfor solenergi, hvor porteføljeselskaber enten direkte eller gennem deres forsyningskæder kunne have mulige forbindelser til tvangsarbejde i Xinjiang-regionen i Kina. P+ har siden da fokuseret på at overvåge forholdene omkring påstande om muligt tvangsarbejde i forsyningskæderne i den globale solcelleindustri, samt monitorere de identificerede porteføljeselskaber og forsøgt, hvor muligt, at føre aktivt ejerskab.

På baggrund af kortlægningen blev ti børsnoterede selskaber fravalgt. Vi har efterfølgende sendt breve til alle fravalgte selskaber med en begrundelse for vores beslutning herom. To af disse selskaber er vendt tilbage. Det ene selskab ønskede ikke at indgå i yderligere dialog omkring de problemstillinger, som vi havde rejst i vores brev, mens det andet selskab indgik i en åben og konstruktiv dialog med os. Som følge af vores dialog har vi besluttet at fjerne selskabet fra vores fravalgsliste. Opfølgning på dialogen med fravalgte selskaber samt de selskaber, der befinder sig på observationslisten, fremgår af henholdsvis bilag 1 og 2.

Vi har desuden haft skærpet fokus på risikoen for tvangsarbejde i forsyningskæderne for solceller som en del af vores due diligence-proces for nye infrastruktur investeringer. Derudover har vi været i løbende dialog med samtlige syv af vores kapitalforvaltere, som tilsammen administrerer ni af vores illikvide fonde med blandt andet investeringer i solenergi (se figur på side 4). Vores dialog har primært omhandlet styrkelse af due diligence-processer, inklusion af klausuler i leverandøraftaler (såsom audit-rettigheder), leverandørkontrol og sporbarhed af råmaterialer.

Vi oplever en åben og konstruktiv dialog med alle forvaltere, som fortsat har stort fokus på problematikken omkring tvangsarbejde. Specifikt hos én forvalter har vi bemærket en markant udvikling siden dialogens opstart. Tidligere vurderede vi, at forvalteren ikke udviste tilstrækkelig anerkendelse af problematikken og ikke havde en tilfredsstillende tilgang til dialog med os omkring emnet. Vi intensiverede derfor dialogen med denne forvalter, herunder gennem fysiske møder med ledende personer i selskabet og ved at opstille klare forventninger, som vi ønskede skulle indføres. Forvalteren har imødekommet vores forventninger, fortsætter med at prioritere problematikken og deltager nu i en mere åben og gennemsigtig dialog. Forvalteren har desuden udtrykt, at P+'s aktive ejerskab og vedvarende fokus på problemstillingen har bidraget til at sikre, at spørgsmålet er blevet prioriteret højt hos forvalterens ledelse.

P+ vil fortsætte dialogen med både porteføljeselskaber og forvaltere og opdatere positionspapiret, når det er relevant.

Baggrund

Oplysninger om tvangsarbejde i Xinjiang er blevet kilder, herunder anerkendte NGO'er samt inden- og udenlandske nyhedsmedier. vestlige Kina og består hovedsageligt af det

Baseret på tilgængelige oplysninger fra disse kilder at den kinesiske stat foretager en systematisk etniske minoriteter i Xinjiang og har etableret et rapporter baseret på vidnesbyrd og dokumentlæk fra uighurere bl.a. vilkårlige tilbageholdelser, i interneringslejre og sættes til tvangsarbejde. Dette er statskampagne for undertrykkelsen af religiøs praksis, er anderledes end den dominerende Han-etnicitet i om menneskerettighedsbekymringer i Xinjiang fastslår, at disse forbrydelser mod etniske minoriteter "kan udgøre internationale forbrydelser, især forbrydelser mod menneskeheden."¹

fremlagt af forskellige uafhængige menneskerettighedsorganisationer, Xinjiang er en autonom region i det muslimske mindretal, uighurere.

findes der dokumenterede beviser på, undertrykkelse af uighurere og andre system til tvangsarbejde. Ifølge kinesiske myndigheder, oplever overvågning, samt risikoen for at havne en del af en bredere kritik af kinesisk kultur og identitet blandt uighurere, som Kina. En FN-rapport fra august 2022

Kina benægter alle beskyldninger om tvangsarbejde og anfører, at deres politikker i Xinjiang har til formål at bekæmpe ekstremisme og terrorisme, samt fremme økonomisk udvikling i regionen.

Den globale solcelleindustri

Kina har det seneste årti investeret stort i alle produktionsstadier af solpaneler (fra udvinding og forarbejdning af fotovoltaiske² materialer til produktion af solpaneler). Kinesiske producenter har i dag en klar førerposition på verdensmarkedet. Det internationale Energi Agentur (IEA) har estimeret, at Kina sidder på over 80% af markedet for fremstillingen af solceller³, og den globale forsyningskæde for solenergi er derfor stærkt afhængig af Kinas forarbejdning af råmaterialer såsom silicium og fremstilling af solcellemoduler.

Rapporter, særligt "In Broad Daylight: Uyghur Forced Labour and Global Solar Supply Chains"⁴ fra Sheffield Hallam University, har kortlagt, hvordan den globale solcelleindustri er en blandt flere industrier, hvor risikoen for brug af uighur-tvangsarbejde i forsyningskæden er meget høj.

¹ <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/2022-08-31/22-08-31-final-assesment.pdf>

² Fotovoltaisk materiale har evnen til at omdanne direkte sollys til elektrisk energi. Det mest almindelige fotovoltaiske materiale er silicium, der bl.a. anvendes i solcellepaneler til at generere elektricitet fra sollys.

³ <https://iea.blob.core.windows.net/assets/d2ee601d-6b1a-4cd2-a0e8-db02dc64332c/SpecialReportonSolarPVGlobalSupplyChains.pdf>

⁴ <https://www.shu.ac.uk/helena-kennedy-centre-international-justice/research-and-projects/all-projects/in-broad-daylight>

Flere virksomheder i Kina og andre dele af verden har været anklaget for at drage fordel af tvangsarbejde i deres leverandørkæde, hvor nogle af disse leverandører er placeret i Xinjiang, mens andre indgår aftaler med leverandører i regionen. Tilbage står virksomheder, såvel som investorer, med en uigennemsigtig og kompleks forsyningskæde med lav sporbarhed af råmaterialer, upålidelige audits af fabrikker i Xinjiang og ringe mulighed for direkte at påvirke de systemiske forhold i Kina. I praksis betyder det, at det er meget svært for virksomheder forbindelser til Xinjiang og sikre dokumenterbare ansvarlige leverandørkæder.

Kortlægning af portefølje for investeringer i solenergi med mulige forbindelser til tvangsarbejde

Solenergi spiller en afgørende rolle i den grønne omstilling som en vedvarende energikilde, der bidrager betydeligt til at mindske afhængigheden af fossile energikilder. P+ har igennem en årrække investeret massivt i bl.a. vedvarende energiinfrastruktur såsom vind- og solenergi, der understøtter den grønne omstilling. Det gør vi både ud fra et ansvarlighedshensyn, og fordi vi vurderer, at disse investeringer er økonomisk attraktive for vores medlemmers pensionsopsparing. Sideløbende er det blevet afdækket, at der i de globale forsyningskæder for solenergi kan være mulige forbindelser til tvangsarbejde.

I P+ har vi derfor kortlagt porteføljen for likvide⁵ og illikvide⁶ investeringer relateret til solcelleindustrien. Kortlægningen indebærer f.eks. investeringer i selskaber, der producerer og leverer solcellekomponenter; selskaber, som køber disse komponenter, f.eks. energiselskaber; og fonde som investerer i private selskaber, som køber komponenter.

P+ anerkender risikoen for at kunne være forbundet til tvangsarbejde gennem de investeringer, vi foretager. Det betyder, at vores investeringsbeslutninger indirekte kan have negative bæredygtighedsindvirkninger. Disse indvirkninger tager vi alvorligt og har igangsat foranstaltninger for at forebygge og/eller mindske dem. I visse tilfælde kan P+ fravælge et selskab fra porteføljen, hvis de negative indvirkninger vurderes til at være for store og vores mulighed for at føre aktivt ejerskab vurderes udsigtsløst. Samtidig vil der også være tilfælde, hvor det af afkast- og investeringsmæssige hensyn, samt af kontraktlige forpligtelser, ikke vil være forsvarligt at fravælge investeringer, f.eks. illikvide investeringer (se nærmere under "Trufne foranstaltninger"). Derfor kan der være en risiko for indirekte eksponering til fravalgte selskaber gennem illikvide fonde. Det kan f.eks. være en investering i et privat selskab i en fond, som har en leverandøraftale med en solcelleproducent på P+'s fravalgsliste.

Risikoen for brug af tvangsarbejde i Xinjiang er ikke begrænset til solcelleindustrien. Forsyningskæder for halvledere, elektronik, biler, tekstil m.fl. er ligeledes påvirkede. Grundet omfanget og kompleksiteten er denne kortlægning indtil videre begrænset til solcelleindustrien. P+ foretager dog som minimum en årlig gennemgang af den likvide portefølje og identificerer i den sammenhæng bl.a. risici relateret til Xinjiang, som ikke er begrænset til solcelleindustrien. Se nærmere under "Trufne foranstaltninger" for likvide investeringer.

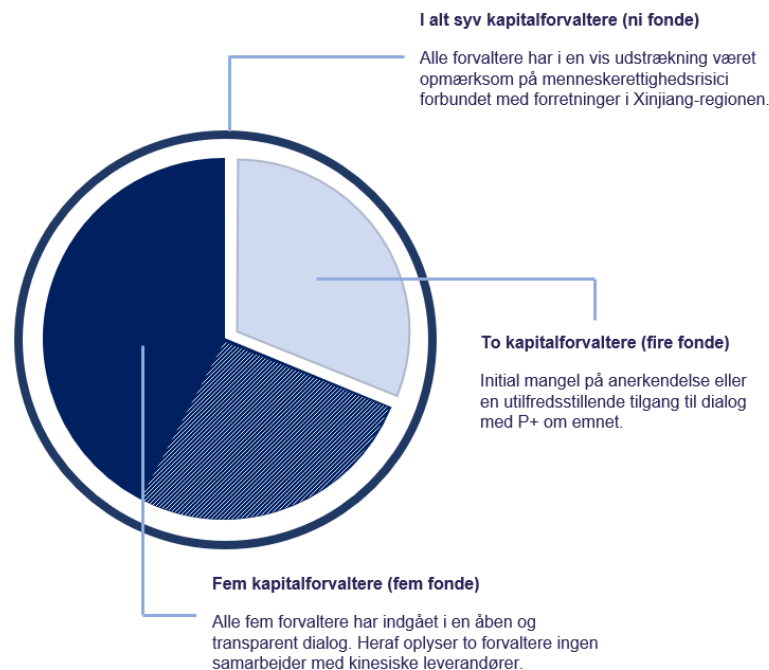
Trufne foranstaltninger

⁵ Likvide investeringer indebærer fx børsnoterede aktier og erhvervsobligationer.

⁶ Illikvide investeringer indebærer fx aktier i ikke-børsnoterede selskaber, ejendomme, infrastruktur, lån og skov. Investeringer er illikvide, når de ikke er børsnoterede og dermed ikke kan frasælges lige så nemt som likvide investeringer.

Illikvide investeringer

Siden august 2022 har P+ været i kontakt med syv kapitalforvaltere, der tilsammen forvalter ni illikvide fonde med bl.a. investeringer i solenergi. Vi spurgte ind til kapitalforvalterne og deres porteføljeselskabers processer for at identificere og vurdere, samt forebygge og/eller mindske potentielle negative indvirkninger på menneskerettigheder i deres forsyningskæder for solenergi. Nogle kapitalforvaltere har udvist et større kendskab til problematikken end andre, men alle har i en vis udstrækning været opmærksomme på menneskerettighedsrisici forbundet med forretninger i Xinjiang-regionen. Generelt har P+ noteret, at der udestår proaktiv kommunikation fra adspurgte kapitalforvaltere vedr. de mulige negative indvirkninger i forsyningskæden.

Fem af forvalterne har indgået i en åben og transparent dialog med P+ og har anerkendt mulige problematikker i forsyningskæden, samt vurderet disse som værende af høj væsentlighed. Forvaltere har delt deres trufne foranstaltninger frem til datoen for P+'s dialog. Heraf har to forvaltere af to fonde enten afbrudt samarbejdet med kinesiske producenter eller har oplyst, at de ikke har kendte eksponeringer til tvangsarbejde og ingen samarbejdsaftaler med kinesiske leverandører. Derudover har to forvaltere af fire fonde også indgået i dialog, men hvor vi har vurderet, at der enten har været en initial mangel på anerkendelse eller en utilfredsstillende tilgang til dialog med P+ om emnet.

Af trufne foranstaltninger har P+ foretaget en fremadrettet skærping af ESG-vurdering og monitorering samt dialog med kapitalforvaltere af illikvide fonde med mulige investeringer i solenergi. Formålet er at identificere eksponering for potentielle direkte/indirekte menneskerettighedsrisici i forsyningskæden. Dette skal bidrage til, at investeringsbeslutninger om solenergi foretages på et højere oplyst grundlag, samt for at undersøge muligheder for kapitalforvalteres udbedring og håndtering af identificerede negative indvirkninger.

Likvide investeringer

Det er besluttet at fravælge likvide investeringer i ti selskaber (se Bilag 1 på side

5). Disse selskaber er vurderet til at være tættere forbundet til potentiel negativ indvirkning på menneskerettigheder i Xinjiang end selskaber, som f.eks. køber solcellekomponenter fra leverandører. Alle ti selskaber er kinesiske producenter af solcellemoduler eller leverandører af råmaterialer. P+ har desuden ikke dialog med disse selskaber og muligheden for at etablere dialog vurderes at være lille. P+ sender et brev til fravalgte selskaber og oplyser deri om årsagen til at fravælge selskabet fra porteføljen.

Herudover er ti selskaber (inkl. datterselskaber) placeret på observationsliste (se Bilag 2 på side 6) mhp. at monitorere selskaberne og etablere dialog, hvoraf et af selskaberne allerede fremgik af observationslisten af klimamæssige årsager. Disse selskaber er ikke direkte involveret i forretninger i Xinjiang, men er derimod eksponeret gennem forsyningskæden. Hensigten med dialogen er at forstå selskabernes udlægning vedr. risici ift. f.eks.

leverandørkæder med mulige forbindelser til tvangsarbejde. Erfaring har dog vist at visse selskaber, særligt kinesiske selskaber eller selskaber, der opererer i Kina, ikke er særligt åbne over for dialog relateret til Xinjiang-regionen.

P+ monitorerer løbende porteføljen, og mindst én gang årligt foretager vi en systematisk gennemgang af porteføljen for likvide aktier og erhvervsobligationer. Vi vurderer kvalitativt de selskaber, som får en høj negativ score af vores dataleverandør på alvorligheden af deres overtrædelser af FN's Global Compact⁷ principper. I denne forbindelse er syv selskaber fra andre industrier siden 2021 fravalgt fra porteføljen grundet deres negative indvirkning på bl.a. menneskerettigheder og forbindelser til tvangsarbejde i Xinjiang.

P+ følger op

P+ vil fortsætte dialogen med både porteføljeselskaber og forvaltere og opdatere positionsrapporten, når det er relevant.

Bilag 1: Fravalgte børsnoterede selskaber

Selskabsnavn (land)	Karakter af mulige forbindelser til tvangsarbejde i Xinjiang	P+'s dialog med selskabet	Opfølgning oktober 2024
TCL Zhonghuan Renewable Energy Technology Co. Ltd. (CN) (tidligere Tianjin Zhonghuan Semiconductor Co.) (inkl. moderselskabet TCL Technology Group Corp.)	- Kinesisk statsejet producent af solcellekomponenter	Ingen igangværende dialog	Det er ikke prioriteret at forsøge at etablere dialog med selskabet, dels fordi selskabet er fravalgt og dels fordi muligheden for gensidig og konstruktiv dialog vurderes mindre sandsynlig.
Daqo New Energy Corporation (CN)	- Blandt største leverandører af råmateriale (polysilicium) - Kendte forbindelser til XPCC ⁸ - Sanktioneret af USA		
GCL-Poly Energy Holdings Company (CN) (inkl. moderselskabet GCL Technology Holdings Ltd.)	- Producent af råmateriale (polysilicium) - Kendte forbindelser til XPCC - Sanktioneret af USA		

⁷ Disse principper referer bl.a. til FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv, og dækker derfor bl.a. over negative indvirkninger på menneskerettigheder.

⁸ XPCC (Xinjiang Production and Construction Corps.) er et kinesisk statsejet selskab, som bl.a. styrer økonomiske aktiviteter i Xinjiang-regionen – alt fra minedrift til politiopgaver. XPCC blevet sat i forbindelse med implementering af politikker, der kritiseres for at undertrykke rettighederne for uighurere. EU, USA, Storbritannien og Canada har bl.a. sanktioneret Public Security Bureau, en enhed under XPCC, grundet menneskerettigheder.

Xinjiang Hoshine Silicon Industry (CN)	<ul style="list-style-type: none"> - Blandt største leverandører af råmateriale (polysilicium) - Kendte forbindelser til XPCC - Sanktioneret af USA 		
JinkoSolar (CN) (P+ har ikke beholdninger i moderselskabet JinkoSolar Holding Co. Ltd., og ønsker heller ikke at investere i selskabet)	<ul style="list-style-type: none"> - Producent af solcellemoduler 		
Ja Solar (CN)	<ul style="list-style-type: none"> - Producent af solcellemoduler 		
LONGi Green Energy Technology (CN)	<ul style="list-style-type: none"> - Producent af solcellemoduler - Kendte forbindelser til XPCC 		Vi har sendt selskabet et brev om vores beslutning om fravalg samt baggrunden herfor. Selskabet reagerede på vores brev, men ønskede ikke at indgå i yderligere dialog omkring den problemstilling, som lå til grund for fravalget.
Trina Solar (CN)	<ul style="list-style-type: none"> - Producent af solcellemoduler 		<p>Efter vores beslutning om fravalg, ønskede selskabet at indgå i nærmere dialog med os. Vi oplevede, at selskabet udviste stor imødekommenhed og transparens omkring deres håndtering af forsyningskæden, due diligence-processer, dataindsamling og sikring af sporbarhed, produktionslokationer samt de udfordringer, de står overfor.</p> <p>Efter en konstruktiv og åben dialog, som har bidraget til, at vi har fået større komfort med selskabets opmærksomhed på samt håndtering af problemstillingen, vurderer vi, at selskabet kan inkluderes i vores investeringsunivers igen og fjernes derfor fra vores fravalgsliste.</p>

Bilag 2: Børsnoterede selskaber placeret på observationsliste

Selskab	Karakter af mulige forbindelser til tvangsarbejde i Xinjiang	P+'s dialog med selskabet	Opfølgning oktober 2024
Eaton Corporation (US)	Eksponeret gennem forsyningskæden	Ingen igangværende dialog vedr. Xinjiang.	Fortsat ingen igangværende dialog vedr. Xinjiang.
Consolidated Edison (US)		Ingen igangværende dialog vedr. Xinjiang.	Fortsat ingen igangværende dialog vedr. Xinjiang.
Enel SpA (IT) (inkl. datterselskaberne Enel Americas og Enel Chile)		Vi er i dialog med selskabet og har udtrykt vores bekymring for potentiel indirekte negativ indvirkning på menneskerettigheder gennem forsyningskæden, særligt grundet risiko for muligt tvangsarbejde fra Xinjiang. Vi har bl.a. været i dialog om, hvordan selskabet arbejder for systemiske ændringer i sin forsyningskæde.	Selskabet har oplyst, at den arbejder for at udvikle kapacitet for produktion af solpaneler for at reducere eksponering til tredjeparter og forsyningskæder med menneskerettighedsrisici.
Engie SA (FR) (inkl. datterselskabet Engie Brasil Energia)		Ingen igangværende dialog vedr. Xinjiang.	Fortsat ingen igangværende dialog vedr. Xinjiang.
Fuji Electric Co. (JP)		Ingen igangværende dialog.	Fortsat ingen igangværende dialog.
NextEra Energy ⁹ (US)		Vi er i dialog med selskabet om bl.a. dens hovedleverandører samt om den uafhængige menneskerettighedsaudit, som selskabet har fået foretaget.	Vi har bedt virksomheden om flere oplysninger om, hvordan den sikrer overholdelse af krav om tvangsarbejde hos leverandører, og opfordret til en styrket menneskerettighedspolitik i tråd med FN's principper. Virksomheden arbejder mod fuld sporbarhed i sin forsyningskæde og har ansat en ekstern partner til at understøtte due diligence-processen i forsyningskæden for solceller.
Sungrow Power Supply Co. (CN)		Vi er i dialog med selskabet og har udtrykt vores bekymring omkring risici for at selskabet kan være indirekte forbundet til tvangsarbejde i Xinjiang. Selskabet er bl.a. blevet	Vi har fortsat dialogen med selskabet og opfordret den til at overveje brugen af tredjepartsrevision som en del af

⁹ Selskabet er allerede placeret på observationsliste, da den er blandt P+'s top 20 CO₂-udledere. Menneskerettighedsrisici vil blive tilføjet som yderligere årsag.

		opfordret til at kortlægge sin værdikæde med særlig fokus på nævnte risici. Selskabet har oplyst, at nogle leverandører indkøber fra Xinjiang-regionen, men at selskabet har bedt om at få leveret komponenter produceret udenfor Xinjiang.	dens ansvarlige indkøbsprogram for at styrke due diligence-processen.
--	--	---	---

P+

Pensionskassen for Akademikere
Dirch Passers Allé 76
2000 Frederiksberg

www.pplus.dk
kontakt@pplus.dk
+45 3818 8700
CVR-nummer: 19676889

Ansvarlig pension til dem, der former Danmark